

Kestävän kehityksen kriteerit, ammatilliset oppilaitokset

Osa 1: Kestävän kehityksen asioiden johtaminen

Arvot ja strategiat

KRITEERI 1

Kestävä kehitys sisältyy oppilaitoksen arvoihin, ja niiden sisältöä ja merkitystä on käsitelty henkilöstön kanssa. Arvoista ja oppilaitoksen kestävän kehityksen toiminnasta viestitään opiskelijoille ja sidosryhmille. Kestävän kehityksen arvot ohjaavat oppilaitoksen toimintaa ja niiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti.

Lakisääteiset vaatimukset

KRITEERI 2

Oppilaitoksella on ajantasaiset, lakisääteiset tai määräyksiin perustuvat kestävään kehitykseen liittyvät ohjelmat, suunnitelmat ja ohjeet, joihin henkilöstö, opiskelijat ja yhteistyötahot on perehdytetty heitä koskevin osin. Oppilaitos seuraa lakisääteisten vaatimusten toteutumista ja kehittää toimintaansa tarpeen mukaan.

Kestävän kehityksen työn organisointi

KRITEERI 3

Oppilaitoksella on kestävän kehityksen ryhmä tai muu työryhmä, joka koordinoi ja arvioi oppilaitoksen kestävän kehityksen työtä ja tiedottaa oppilaitosyhteisöä sen tavoitteista ja etenemisestä. Opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet kestävän kehityksen työhön on varmistettu. Kestävän kehityksen työllä on määritellyt vastuut, tarvittavat resurssit ja johdon tuki.

Henkilöstön osaaminen

KRITEERI 4

Henkilöstön kestävään kehitykseen liittyvät osaamistarpeet on tunnistettu. Oppilaitos on järjestänyt henkilöstölle tarpeiden mukaan mahdollisuuksia kestävän kehityksen osaamisen päivittämiseen.

Kestävän kehityksen ohjelma

KRITEERI 5

Oppilaitoksella on kestävän kehityksen ohjelma tai muu toimintasuunnitelma, joka sisältää tavoitteet ja toimenpiteet oppilaitoksen valitsemien kestävän kehityksen teemojen edistämiseksi opetuksessa ja oppilaitoksen toimintakulttuurissa. Henkilöstö ja opiskelijat osallistuvat teemojen valintaan ja ohjelman suunnitteluun.

Arviointi ja kehittäminen

KRITEERI 6

Oppilaitos seuraa ja arvioi kestävän kehityksen toteutumista opetuksessa ja toimintakulttuurissa. Arviointitietoa käsitellään yhteisesti ja sitä hyödynnetään toiminnan kehittämiseen. Oppilaitos raportoi sidosryhmilleen kestävän kehityksen työnsä tuloksista.

Osa 2: Kestävän kehityksen teemat

Teemojen toteuttaminen

KRITEERI 7

Oppilaitoksen valitsemat vuosittaiset teemat ja kestävän kehityksen ohjelman toimenpiteet toteutuvat opetuksessa ja toimintakulttuurissa. Eri henkilöstöryhmien edustajat ja opiskelijat osallistuvat toimintaan.

Yhteistyö paikallisten toimijoiden kanssa

KRITEERI 8

Oppilaitos tekee kestävän kehityksen teemoihin liittyvää yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa.

Osa 3: Nuorten ammatillinen peruskoulutus

Opetuksen suunnittelu ja kehittäminen

KRITEERI 9

Kestävä kehitys yhdistetään opetukseen, työssäoppimiseen ja ammattiosaamisen näyttöihin. Opetuksen kestävän kehityksen tavoitteiden ja sisältöjen suunnittelussa tehdään yhteistyötä opettajien kesken. Kestävän kehityksen oppimistavoitteiden ja sisältöjen toteutumista seurataan ja itsearvioidaan, ja opetusta kehitetään arviointiedon perusteella.

Oppimisympäristöt

KRITEERI 10

Oppilaitoksen omien ammatillisten oppimisympäristöjen kestävän kehityksen näkökohdat on selvitetty ja otettu huomioon työkäytäntöjen suunnittelussa ja ohjeistuksissa. Oppimisympäristöjen työmenetelmien ja -materiaalien sekä teknologisten ratkaisujen valinnassa on otettu huomioon tutkinnon kestävän kehityksen osaamistavoitteet sekä ammattialalla käytössä olevat kestävän kehityksen ratkaisut.

Oppimateriaali

KRITEERI 11

Opetuksessa hyödynnetään ajantasaista kestävän kehityksen oppimateriaalia.

Opetusmenetelmät

KRITEERI 12

Opetuksessa käytetään suunnitelmallisesti opetusmenetelmiä, joilla tuetaan kestävän kehityksen tietojen, taitojen, arvojen ja asenteiden omaksumista.

Hankkeet ja yhteistyö sidosryhmien kanssa

KRITEERI 13

Kestävän kehityksen sisältöjen opetuksessa tehdään yhteistyötä ulkopuolisten toimijoiden kanssa tai oppilaitos osallistuu kestävän kehityksen hankkeisiin, joita hyödynnetään opetuksen tukena.

Opetuksen toteutus

ARVIOINTIALUE 1: Työprosessin sekä työmenetelmien, välineiden ja materiaalien hallinta

KRITEERI 14

Opetus antaa valmiuksia oman ammattialan järjestelmien ja prosessien toiminnan ja niiden kestävän kehityksen näkökohtien ymmärtämiseen sekä oman työn suunnitteluun kokonaisuutena kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

KRITEERI 15

Opetus antaa valmiuksia oman ammattialan työmenetelmien, välineiden ja materiaalien arviointiin ja valintaan kestävän kehityksen näkökulmasta.

ARVIOINTIALUE 2: Työn perustana olevan tiedon hallinta

KRITEERI 16

Opetus lisää tietoa vastuullisesta yritystoiminnasta, oman ammattialan kestävän kehityksen säädöksistä, määräyksistä ja sopimuksista sekä teknologista ratkaisusta, työmenetelmistä ja hallintajärjestelmistä.

KRITEERI 17

Opetus auttaa ymmärtämään ympäristömuutosten, yhteiskunnallisten muutosten ja teknologian kehityksen vaikutuksia omalla ammattialalla.

ARVIOINTIALUE 3: Elinikäisen oppimisen avaintaidot

KRITEERI 18

Opetus lisää tietoa kestävän kehityksen merkityksestä ihmisen tulevaisuudelle sekä vaikuttamisen mahdollisuuksista omassa elämässä ja työyhteisön jäsenenä. Opetus tukee opiskelijoiden ammattietiikan kehittymistä ja omien arvojen muodostumista.

KRITEERI 19

Oppilaitoksessa ja sen ulkopuolisissa oppimisympäristöissä tarjotaan opiskelijoille kokemuksia ympäristön ja kulttuurien monimuotoisuudesta, sekä mahdollisuuksia turvallisten, terveellisten ja ympäristövastuullisten toimintatapojen sekä sosiaalisten ja kulttuuristen taitojen harjoitteluun.

KRITEERI 20

Oppilaitos tarjoaa opiskelijoille aitoja osallistumisen ja vaikuttamisen kokemuksia sekä mahdollisuuksia osallistua työelämän kestävän kehityksen käytäntöjen suunnitteluun tai lähiympäristössä tai paikallisyhteisössä tapahtuviin osallisuushankkeisiin.

Osa 4: Ammatillinen aikuiskoulutus

Näyttötutkintoon hakeutuminen

KRITEERI 21

Näyttötutkintoon ja siihen valmistavaan koulutukseen hakeutumisen vaiheessa tunnistetaan tutkinnon suorittajan kestävän kehityksen osaaminen tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimusten pohjalta.

Tutkintotilaisuuksien sisältö

KRITEERI 22

Tutkintotilaisuuksien suunnittelussa varmistetaan, että tutkinnon suorittaja pystyy osoittamaan kattavasti tutkinnon perusteissa edellytetyn kestävän kehityksen ammattitaidon.

Arvioijien perehdytys

KRITEERI 23

Arvioijat perehdytetään näyttötutkinnon perusteiden kestävän kehityksen ammattitaitovaatimukseen, arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin siten, että tutkintotilaisuuksien työtehtävissä vaadittava kestävän kehityksen ammattitaito ja sen arviointi konkretisoituvat.

Näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen oppimistavoitteet ja sisällöt

KRITEERI 24

Näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen oppimistavoitteissa, sisällöissä ja toteutuksessa on otettu huomioon tutkinnon perusteiden mukaiset kestävän kehityksen ammattitaitovaatimukset.

Oppimisympäristöt

KRITEERI 25

Näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa käytettävien koulutuksen järjestäjän omien ammatillisten oppimisympäristöjen kestävän kehityksen näkökohdat on kartoitettu ja otettu huomioon työkäytäntöjen suunnittelussa ja ohjeistuksissa. Oppimisympäristöjen työmenetelmien ja -materiaalien sekä teknologisten ratkaisujen valinnassa on otettu huomioon tutkinnon kestävän kehityksen osaamistavoitteet sekä ammattialalla käytössä olevat kestävän kehityksen ratkaisut.

Opetusmenetelmät

KRITEERI 26

Näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa käytetään suunnitelmallisesti opetusmenetelmiä, joilla tuetaan kestävän kehityksen tietojen, taitojen, arvojen ja asenteiden omaksumista .

Työssä oppimisen suunnittelu

KRITEERI 27

Näyttötutkinnon perusteiden kestävän kehityksen ammattitaitovaatimukset otetaan huomioon työssä oppimisessa. Opiskelijoiden henkilökohtaisia kestävän kehityksen työssä oppimisen tavoitteita on suunniteltu ja käsitelty yhdessä työpaikkaohjaajien ja opiskelijoiden kanssa.

Näyttötutkintojen toteutuksen itsearviointi ja kehittäminen

KRITEERI 28

Koulutuksen järjestäjä itsearvioi säännöllisesti näyttötutkinnon perusteiden kestävän kehityksen ammattitaitovaatimusten sisällyttämistä tutkintoprosessin eri vaiheisiin. Itsearviointitietoa hyödynnetään tutkintoprosessin kehittämisessä.

Ei-tutkintotavoitteinen ammatillinen lisäkoulutus

KRITEERI 29

Ei-tutkintotavoitteisiin ammatillisiin lisäkoulutuksiin on sisällytetty suunnitelmallisesti kestävän kehityksen oppimistavoitteita ja sisältöjä, joiden toteutumista koulutuksissa arvioidaan järjestelmällisesti. Koulutuksia kehitetään itsearviointi- ja palautetiedon perusteella.